

Otázka domácího vězení Hugo Salma v letech 1945–1946 aneb Opak věrnosti ČSR je zrada ČSR

Jiří Jaroš Nickelli, ČSOL Brno

V souvislosti s rozsáhlou, nekonečnou – a dle některých orgánů antidekretální – restitucí rodiny Salm-Reifferscheidt s přídomkem Raitz v regionu Blanenska (bývalého okresu Blansko, předtím bývalého okresu Boskovice) se neustále přetřásá otázka německví Salmovy rodiny, otázky údajné kolaborace a také otázky zásahu osvobozeného státu po roce 1945 do života a majetku Hugo Nikolause Salma-Reifferscheidta.

Je mimo veškerou pochybnost, že stát již brzy roku 1945 konfiskoval veškerý movitý a nemovitý majetek bývalého starohraběte a knížete Salma. (Tzv. investigativní medialisté nesprávně označují pana Salma jako „hraběte“. Pokud používají titulaturu zrušenou zákonem republiky, měli by aspoň užívat historickou titulaturu.) Nemají tudíž žádnou pravdu ti, kdož nesmyslně tvrdí, že „bolševik sebral Salmům majetek“. V té době se „bolševik“ teprve připravoval na svá vystoupení. V době od roku 1945 až do roku 1948 existoval demokratický československý stát, který respektoval jak ústavní práva občanů – včetně práv tehdejších Němců na našem území –, tak i různé mezinárodní dohody, například Pařížskou reparační dohodu a jiné mezinárodní akty.

S těmito otázkami je spojen rovněž zásah orgánů státu proti velkostatkáři Hugonu Nikolausi Salmovi v posledních letech jeho života, tj. po osvobození republiky od německého nacismu v letech 1945–1946. *Majetek panu Hugo Salmovi nesebral „bolševik“, nýbrž demokratický československý stát podle platných dekretů prezidenta republiky a Národního shromáždění.*

Československý osvobozený stát se řídil při jednání předpisy proti určeným osobám – *registrovaným Němcům, Maďarům, zrádcům, kolaborantům, gardistům, vlajkařům a osobám se svatováclavskou orlicí* – jednak vnitřními předpisy nově ustavených orgánů – národních výborů, jednak všeobecně předpisy dekretů prezidenta republiky a Národního shromáždění, nepřáteli státu a neinformovanými zvaných nesprávně „Benešovy dekrety“. Tyto dekrety od roku 1940 vydávané nejdříve v londýnském exilu a poté v republice, reflektovaly *stav doby nesvobody*. Ten v našem právním řádu počíná ohrožením republiky v roce 1938 od mobilizace 12. května, a končí 10. října 1945. Toto období nazývá náš právní řád „obdobím nesvobody“. Je to vyznačeno i ve Sbírce zákonů.

Zásah do svobody pana Hugo Salma na jeho bývalém rájeckém panství (zvaném v říšských dokladech „Domäne Raitz“ – viz například přihlášku k německému soukmenovectví Fragebogen rájeckého ředitele panství, nacisty Aloise Weselky, nebo Fragebogen vrchního účetního panství Rájec blockleitra NSDAP Alfreda Valentina Chwatika-Tugemanna) provedly orgány státní moci a správy v Rájci na zámku ihned v roce 1945.

Orgány státní moci a správy byly tenkrát jednak národní výbory a jimi ustavené komise, jednak národní správy konfiskovaných objektů. V případě městečka Rájce nad Svitavou (dnes město sloučených částí Rájec-Jestřebí) to byl tehdejší místní národní výbor. Ten nedlouho po osvobození roku 1945 řádnou volbou a sliby zvolených ustavil bezpečnostní komisi v čele s předsedou – bezpečnostním referentem panem Robertem Rašovským, politickým vězněm III. říše.

Národní správu velkostatku Rájec a tím i národní správu budov zámku v Rájci převzal pan Alfons Skoták. Kontroly národní správy a dokumentaci stavu z hlediska MNV prováděl pan L. Kunc, hospodářský referent MNV Rájec nad Svitavou.

Zásah na omezení svobody pana Hugo Salma dokumentuje hned několik dodnes dochovaných listin státních archivů.

Nejstarší z nich nese datum dne 4. června 1945. Je to „Hlášení zajištěných a nezajištěných Němců, Maďarů, fašistů, kolaborantů, vlajkařů a osob se svatováclavskou orlicí k příkazu ONV v Boskovicích, čj. 3230/45, ze dne 1. 6. 1945“. Zprávu podává Bezpečnostní oddělení MNV Rájec pod č. 80/45 dne 4. června 1945.

Uvádí, že Místním národním výborem v Rájci byli zajištěni následující Němci v internačním táboře v Dolním zámku (který patřil ke konfiskátu Hugo Salma): prokurista Salmova panství Gördl, zřízenec Mor.slezské pojišťovny Horalek, správce Salmovy pily Kraus, tajemník velkostatku Obenrauch, technický úředník Trupka, vrchní účetní Tugemann, ředitel šamotky Zahn a lesmistr Zeiner.

Dále uvádí, že „na svobodě se nacházejí“ inspektor drah Eder, pro stáří a nemoc, žurnalista Luskacz, pro nemoc, a „Salm-Reifferscheidt Hugo, nar. 14. 10. 1893 v Blansku, bytem Rájec č. 1, pro nemoc upoután na lůžko“ – konec citace.

Z Němců uváděných v listině byla řada zaměstnanců a vedoucích úředníků panství Huga Salma. Současně šlo o nacisty. Gördl, prokurista Salmova velkostatku, byl člen NSDAP, stejně jako správce pily Kraus, tajemník velkostatku Obenrauch a lesmistr velkostatku Zeiner. Nacistickými funkcionáři byli ředitel Salmovy šamotky Zahn a vrchní účetní panství Tugemann (přejmenovaný Chwatik od r. 1941), přičemž Tugemann dokonce byl vedoucím místní NSDAP v Rájci. Z těchto nacistů byl nakonec mimořádným lidovým soudem odsouzen k těžkému žaláři pouze Zahn, který ve vězení zemřel. Osudy ostatních jmenovaných nacistů po r. 1945 nejsou dostatečně známy. **I tento fakt svědčí o laxnosti a nedbalosti státu a orgánů k nacistům v Rájci po r. 1945.** Stát je nedokázal ani trvale zajistit, ani potrestat. Řada z nich uprchla z nedbale (?) hlídaného zajištění. Lze předpokládat i nezájem o jejich podrobnější vyšetřování. Mohli totiž označovat i své spolupracovníky – kolaboranty z okolí. Z údaje o „na svobodě se nacházejících osobách“ nelze v žádném případě vyvozovat, že by byli osvobozeni od zajištění. Důvod jejich ponechání v domácím prostředí byl pouze humanitární ohled na jejich zdravotní stav. Tato situace se v dobovém kontextu považovala za tzv. „domácí zajištění“, což vyplývá i z dalšího rozboru situace Hugo Salma.

Další listina, která jednoznačně dokládá domácí zajištění Hugo Salma, je ze srpna 1945. Je to přípis hospodářského referátu MNV Rájec ONV v Boskovicích ze dne 2. srpna 1945, čj. 171/zámek v Rájci, a to jako odpověď na přípis ONV Boskovice A-1947/1945. Uvádí popis zámku s dosavadním majitelem Hugo Salmem, jeho rozlohu 2 085 m² a 61 místností, dále uvádí existenci muzeálních a uměleckých památek a tvrdí, že po odchodu zajateckého tábora z parku jsou tyto věci „v ubohém stavu a ze 75 procent zničeny“ (??). Dále uvádí, že zámek převzal pan Alfons Skoták jako národní správce velkostatku, avšak že pro zámek sám národní správa doposud jmenována nebyla.

Ovšem pro náš případ je rozhodující konstatování, cit.: „**V zámku doposud bydlí jeho bývalý majitel, který je tam zajištěn**“, konec citace. Listina takto jednoznačně dokazuje, že v srpnu 1945 pan Hugo Salm jako konfiskovaný majitel velkostatku setrval v zámku jakožto ve svém bývalém majetku v tzv. zajištění. Obě tyto listiny jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Blansku. Jejich úředně ověřené kopie jsou v archivu autora této stati. (SOKA Blansko, kart. 289, inv. č. 371 – kart. 294, inv. č. 373.) To však k celému případu zdaleka není vše.

Podrobnou informaci o vyšetřování a o domácím zajištění pana Salma podávají následující dva soubory listin z archivu Ministerstva vnitra v Praze.

První soubor listin je důvěrná zpráva Ministerstva vnitra čj. 29.239-0634-1949-10649 + 38.955/48-10 + 6451/108-29.VII.47, sign.305-501-5 Archivu MV Praha, což dokládá, že podniky Hugo Salma byly šetřeny již před únorem 1948, tudíž za existence demokratického státu. Tato šetření byla dále rozepisována též po únoru 1948, přičemž vycházela ze šetření starších a neměnila je. *Nelze nijak argumentovat tím, že by tato šetření byla „falšována bolševiky“, jak se to někteří pokoušejí dezinterpretovat dnes.*

Šetření šamotové továrny Hugo Salma v Rájci provádělo postupně Krajské velitelství Státní bezpečnosti v Brně a podávalo o tom zprávu Ministerstvu vnitra v Praze VII, Tř. Krále Jiřího VI., č. 85, v souhrnu datovaném 3. května 1949 pod čj. 1191/0688650-49.

Předmětem šetření byla „Hugo Salm-Reifferscheidt, továrna na šamotové zboží a doly, Rájec n. Sv. – šetření podle § 7 dekr. č. 100/45 Sb.“, konec cit.

Zpráva o šetření uvádí následující fakta:

Firma továrna na šamotové zboží a doly na hlínu bývalého knížete Hugo Salm-Reifferscheidta v Rájci, okres Boskovice, byla původně firmou německou, po založení čsl. státu v roce 1918 se stala firmou českou do roku 1939, kdy se stala opět firmou německou.¹⁾ Před rokem 1918 a od 29. 5. 1940 se označovala jako firma německá. Je to stará firma zřízená majitelem Hugo Salmem jako osobou německé národnosti. Vedoucí úředníci byli vždy většinou osoby německé národnosti, majitel sám byl rovněž německé národnosti. Od roku 1918 do 29. 5. 1940 byla vnitřní jednací řeč a správa česká, přestože vedoucí úředníci byli Němci. Teprve od 29. 5. 1940 nařídil bývalý ředitel Salmova velkostatku Alois Weselka, že se zavádí do všech podniků řeč německá, jakož i německé úřadování a veškerá písemná agenda. Firma sama nevyvíjela činnost směřující proti státní svrchovanosti, samostatnosti, celistvosti, demokraticko-republikánské státní formě, bezpečnosti a obraně republiky

v době od 28. 10. 1918 do 30. 10. 1945. K takové činnosti nepodněcovala a jiné osoby nesváděla. *Za doby okupace pracovala firma pro německé vojenské dodávky, čímž podporovala a přispívala k vítězství okupantů. V době od 21. 5. 1938 do 30. 10. 1945 zaměstnávala firma jen německé vedoucí úředníky, a to ředitele Adalberta Augustina, který byl horlivý Němec a člen formace SA²⁾, dále ředitele Maxe Zahna, který byl horlivý Němec, blockleiter strany NSDAP a člen SA, byl odsouzen MLS v Brně k 7 rokům těžkého žaláře. Zemřel 22. 12. 1945.*

Tito vedoucí úředníci byli horliví Němci a nacisté a germánství v celém kraji šířili a podporovali.

Firma sama aktivně nepřátelsky proti čsl. republice nebo proti českému národu v době 21. 5. 1938 do 30. 10. 1945 nezasáhla:

Trpěla však činnost proti republice u vedoucích osob podniku, a to: ředitel Adalbert

Augustin před mobilizací v roce 1938 uprchl do Rakouska, aby se vyhnul nastoupení vojenské služby k obraně čsl. státu a vrátil se teprve tehdy, když za druhé republiky byla vyhlášena amnestie a spravoval pak podnik dále.¹⁾

Po něm nastoupil ředitel Max Zahn, horlivý Němec, který se stal blockleiterem NSDAP, vyslovoval se o českých lidech hanlivým způsobem, za kteroužto činnost bylo na něj učiněno trestní oznámení MLS v Brně.²⁾

(Následují údaje o vnucené správě šamotky od ledna 1941 a o říšských správcích Müllerovi a Schulzem, uprchlími do Bavorska. Opět nedbalost orgánů!)

Majitel podniku byl bývalý kníže Hugo Nikolaus Salm-Reifferscheidt, nar. 14. 10. 1893 v Blansku, příslušný do Rájce, byl německé národnosti, neboť při posledním sčítání lidu přihlásil se k německé národnosti, byl německého vychování, českou řeč ovládal jen částečně, byl ale čsl. státní příslušností až do 30. 8. 1940, kdy mu byla přiznána německá státní příslušnost. Po osvobození v roce 1945 podal si žádost o vrácení čsl. státního občanství, které mu však nebylo vyřízeno a jmenovaný dne 2. 3. 1946 zemřel. Jeho manželka Leopoldina Salm-Reifferscheidtová bydlí v zámku č. 1.

Dále vyšetřovací zpráva konstatuje – na majitele podniku se nevztahuje výjimka uvedená v § 7, odst. 1 písm. b dekr. 100/1945 Sb. neboť čsl. republice věren nezůstal, neb se přihlásil k německé národnosti a stal se německým státním příslušníkem, proti národu českému a slovenskému nepodnikl však žádnou otevřenou perzekuci. Bojů za osvobození republiky se nezúčastnil, pod nacistickým nebo fašistickým terorem netrpěl.

Zpráva též uvádí, že majiteli podniku nebylo prokázáno, že by vyvíjel činnost směřující proti státní svrchovanosti atd., pro takovou činnost nebylo proti němu vyšetřování zahájeno, k takové činnosti nepodněcoval ani nehleděl jiné osoby svěsti.

Za okupace ale přispíval na Winterhilfe, nedalo se však přesně zjistiti, jakými obnosy.

Exkurs:

Zde se vyšetřovatelé dopustili omylu. Obnosy na Winterhilfe zjistili již předchozí vyšetřovatelé pana Salma, a to nejdříve tři, a poté pět komisařů bezpečnostní komise MNV Rájec, a to již v září 1945!

Komisaři MNV Rájec zjistili, že pan Salm přispíval velkými částkami po 40 000 protektorátních korunách a uvedli to ve svém protokolu (Vyjádření) poslaném ONV Boskovice. Tento protokol měl být vlepen do později ukradené protokolní knihy zastupitelstva města Rájce za léta 1929–1946. MNV Rájec však toto proti dekretálním předpisům neodhlasoval, porušil předpisy. O věci MNV vůbec nepřislušelo hlasovat. Poslal však protokol na ONV Boskovice. Je otázka, proč se po r. 1946 nedostal tento záznam na vyšší orgány státu (??).

Dále vyšetřovací zpráva pokračuje:

Germanizaci nadržoval tím, že i za republiky, kdy se v podniku úřadovalo česky, **zaměstnával několik vedoucích úředníků Němců**, kteří v té době úřadovali česky, kteří „hned na počátku okupace přestoupili k Němcům“. (Tito Němci, jako například Augustin, Weselka a Tugemann, však byli již za ČSR známými henleinovci – tudíž osobami státně nespolehlivými – a majiteli podniku musela být tato okolnost známa, neboť byla v Rájci i např. podle pamětníků, jako byl M. Musil nebo J. Vyskočil z Rájce, obecně známa. „Jejich přestoupení k Němcům“ se tudíž událo již před počátkem okupace a bylo obecně známo – pozn. JJN./ Zpráva dále uvádí: nelze majiteli podniku přičítati za vinu, že by se choval nepřátelsky k čsl. republice nebo k českému nebo slovenskému národu. **V době od 21. 5. 1938 do 30. 10. 1945 trpěl však činnost shora již uvedených úředníků proti čsl. republice a neodstranil je z vedoucích míst podniku. Majitel podniku Hugo Nikolaus Salm-**

Reifferscheidt byl po osvobození v roce 1945 MNV v Rájci omezen na své svobodě tím, že mu byly přiděleny určité místnosti v zámku, které nesměl opustiti. Jinak nebylo proti němu nic podniknuto. Jmenovaný, jak už bylo uvedeno, dne 2. 3. 1946 zemřel a jeho žádost o přiznání čsl. státního občanství nebyla mu vyřízena. **Od roku 1945 až do své smrti se jako Němec veřejného a hospodářského života nezúčastňoval.**

Tolik konstatuje vyšetřovací zpráva Krajského velitelství Státní bezpečnosti v Brně z let 1947 až 1949.

Tato zpráva v příloze k čj. VII-C-6451/454-21/8-47 z roku 1947 obsahuje zajímavou informaci o vyhrožování právního zástupce Hugo Salma JUDr. Krippnera staršího na Ministerstvu vnitra, že bude osobně intervenovat ve prospěch Hugo Salma na britském velvyslanectví (!), protože Leopoldina Salmová je sestřenicí anglického krále. K tomuto faktu lze pouze uvést, že není jasné, jak by příbuzenství manželky knížete Salma s britským panovníkem mohlo ovlivnit vyšetřování chování jejího manžela jako prokazaného německého příslušníka za okupace jinak, než formou jakési ilegální protekce. Tato protekce z britské strany není dodnes zjevně doložena. Není doposud známo, zdali JUDr. Krippner starší splnil svou výhrůžku a požádal britskou stranu o intervenci ve věci Hugo Salma.

Na druhé straně i z citované zprávy vyplývá jistá blahovlnnost vyšších orgánů státu k vyšetřování Huga Salma. Zvláště pak je to patrné z neuvádění dalších zjištěných údajů o činnosti Huga Salma, jako například bylo jeho členství v nacistických složkách DAF, BDO a NSRKB (?), a rovněž nejistota (??) v údajích o obnosech na Winterhilfe, kde lze přímo prokázat jistou nedbalost vyššího orgánu při vyšetřování, když nižší vyšetřovací orgán MNV Rájec přímo zjistil výši poskytovaných obnosů na Winterhilfe. Stejně jako zjistil jeho členství v nacistických složkách.

Exkurs:

Rovněž mohlo jít o ztrátu spisů, informaci z úředního řetězce MNV Rájec – ONV Boskovice – ZNV Brno a KS STB Brno (SNB Brno), kdy „pes je zakopán“ zjevně v nedbalosti ONV Boskovice. **Úřad ONV Boskovice zjevně nepřenašel celé vyšetřování komise MNV Rájec vyšším orgánům a tyto orgány, počínaje ZNV, zjevně klamal.** Lze to doložit i dokumentací dochovanou ZNV, kdy se ZNV ptá Rájce i Boskovic, kde jsou určité přílohy spisů (?!!) (Stížnost komise MNV Rájec Svazu osobozených polit. vězňů Brno v dokumentech ZNV, aj.). Pak lze vysvětlit i tápání vyšších orgánů státu ve věci. To prokazuje již sám fakt vydání osvědčení typu B panu Salmovi více jak dva týdny po smrti, a to ve dvou různých formulářích. Úředníci, kteří vydali tyto dokumenty, měli vědět a museli vědět, že vydáním osvědčení typu B – prozatímního čsl. občanství pan Salma – jednájí v rozporu s nálezy protokolů bezpečnostních komisařů MNV Rájec z roku 1945, řádně zaslaných na ONV Boskovice. **Řádný úředník orgánu státu, jednající podle předpisů retribučních dekretů 12, 100, 108 a dalších, takové osvědčení prostě vydat nemohl a nesměl. Podle zjištěných indicí šlo o prostý podvod ONV Boskovice.** Zvláště když nastal další nález v Boskovicích po 60 letech, jako byla kopie seznamu DAF-NSDAP, jež uvádí Hugo Salma a jeho úředníka Tugemanna jako členy DAF, a tento nález pochází údajně z pozůstalosti úředníka ONV Boskovice (kopie seznamu pořízená Mgr. Klemsou, místopředsedou ČSBS Boskovice, z jeho pozůstalosti, kdy před smrtí uvedl, že originální seznam pochází z pozůstalosti pana Vojtěcha, předsedy ONV Boskovice. Týž Mgr. Klemsa před smrtí uvedl členům ČSBS Boskovice, že osvědčení B vydali rodině Salmů pouze z humanitárních důvodů – pro přiděly potravin podle českých předpisů, aby rodina nestrádala. *Humanitární důvody, jež vedly ONV Boskovice k podvodu vydáním osvědčení B, nakonec po desetiletích zapříčinily nekonečný soudní spor potomků Hugo Salma se státem o čsl. občanství!* **Vedle nedbalosti státních orgánů při zajištění protokolu o výsledku Hugo Salma MNV Rájec, militáři praporu kameraden ze Salmova zámku a alba nacistů NSRKB s fotografií Hugo Salma jde o další hrubou nedbalost státních orgánů ve vyšetřování této věci.**

Ke stejným závěrům, jaké byly uvedeny v případě šetření podniku šamotové továrny majitele Hugo Salma, dochází i vyšetřovací zpráva dalšího jeho podniku – elektráren Blansko a Rájec. Zpráva je rovněž uložena v Archivu Ministerstva vnitra ČR pod čj. Ústb 56.345/1948-10, referent Čihák, šetření podle § 7 dekr. č. 100/1945 Sb., sign. 305-501-2 AMV ČR.

Zpráva ze dne 25. 8. 1948 praví o elektrárnách Blansko a Rájec, že to byla firma česká, majitelem byl Hugo Salm, od r. 1940 byla firma německá podle změny státní příslušnosti majitele Hugo Salma a

od roku 1940 byla provozována ve prospěch majitele německé národnosti, zaměstnanci i správce byli Češi, vedoucí úředníci velkostatku, jemuž byla elektrárna podřízena, byli z větší části Němci, i sám majitel byl Němec od 1. 12. 1930. V době okupace firma nenadržovala germanizaci. Majitel sám nepodnikal nic proti čsl. státu, přihlásil se k německé národnosti, byl německého vychování, českou řeč ovládal jen částečně, atd. Opět se naň nevztahuje výjimka z dekretu č. 100, neboť **čsl. republika věren nezůstal**, neboť se přihlásil k německé národnosti a stal se německým státním příslušníkem. Proti národu českému a slovenskému nepodnikl žádnou otevřenou perzekuci, bojů za osvobození se nezúčastnil, pod nacistickým terorem netrpěl. Zpráva opět praví, že majitel nepodněcoval ani nesváděl osoby k činnosti proti čsl. republice, ale **příspěval za okupace na Winterhilfe**, nedalo se však přesně zjistit, jakými obnosy (Totéž jako předešle! – JJN). **Trpěl však činnost vedoucích úředníků podniku proti čsl. republice a ze svých podniků je neodstranil.** Ke zprávě opět připojen záznam o intervenci právního zástupce JUDr. Krippnera staršího na MV a o jeho vyhrožování, že provede intervenci na britském velvyslanectví ve prospěch Hugo Salma z důvodu příbuzenství Leopoldiny Salmové s anglickým králem. Nato Ministerstvo vnitra žádá ZNV Brno, aby bedlivě sledoval činnost JUDr. Krippnera staršího a rodiny Salmů.

Závěr:

V současnosti se objevují úvahy o tom, že pan Hugo Nikolaus Salm-Reifferscheidt byl postižen jaksi neprávem domácí internací – „domácím vězením“ – na sklonku svého života, že byl jaksi neprávem vyšetřován, protože se mu nepodařilo prokázat žádné provinění proti dekretu č. 16/1945 Sb., že mu nebyla prokázána žádná činnost proti čsl. státu a proti českému a slovenskému národu. A z těchto důvodů prý s ním bylo snad jednáno nepřiměřeně, snad i tvrdě (??).

Tyto názory zamlčují skutečnosti, že vyšetřování pana Salma nebylo vedeno z důvodů jeho případného provinění se či neprovinění proti dekretu č. 16/1945 Sb., nýbrž že toto vyšetřování bylo vedeno z jiných důvodů. Důvody jeho vyšetřování na tomto místě vysvětlují podrobně již dvě vyšetřovací zprávy podniků pana Salma, citované v této stati. **Pan Salm nebyl vyšetřován podle dekretu 16 – podle stávající dokumentace byl vyšetřován podle dekretů 12, 33, 100, 108, a mohl být vyšetřován i podle vyhlášky o nár. cti.** Podle mne nelze ani vyloučit určitou možnost předvolání před MLS v případě udání, zde však podle mne by musel být osvobozen. Toto jsou akademické úvahy z oboru filosofie dějin.

Avšak existují i další dokumenty, které vyšetřování z jiných důvodů než pro dekret 16 prokazují naprosto jednoznačně. Tyto jiné důvody především shrnulo vyšetřování pěti komisařů bezpečnostní komise MNV Rájec z roku 1945: „Hugo Salm-Reifferscheidt, osvědčení o nár. spolehlivosti, čj. 2718/295-1945, příloh 24. Vyjádření.“ Tento protokol 5 komisařů odkazuje mj. i na protokol 3 komisařů MNV Rájec sepsaný v září 1945 na zámku Rájec s panem Salmem (dnes „ztracen“, stejně jako 24 příloh citovaného Vyjádření). Tudíž na dokument, který musel pan Salm podepsat sám – a zjevně proto je dnes „ztracen“ (zcizen). Opět hrubá nedbalost orgánů státu!

Dochovaný protokol 5 komisařů MNV praví, citují: „**Rodina Salmova za války netrpěla nouzí, jak uvádí Dr. Krippner, neboť H. Salm dostával od vnucené správy, jak sám napsal, 100 000 až 200 000 K (rozuměj měsíčně – JJN). Rodina netrpí podvýživou ani nyní. Tři členové bezpečnostního oddělení (MNV Rájec – JJN) s Dr. Krippnerem navštívili začátkem září byt H. Salma (obývá dosud 5 pokojů) a zjistili, že oběd připravovaly dvě ženy za pomoci komorníka. Při současné prohlídce bytu se prokázalo, že domácnost je ryze německá (jako knihy, časopisy, gramofonové desky a jiné – knihovna má 45 000 svazků).**“ konec citace, protokol str. 3.

Na tomto místě je nutno položit otázku: Kdo chce tvrdit, že pan Salm v domácí internaci strádal? Takové tvrzení postrádá jakoukoli pravdivost. Pan Salm – na rozdíl od řady navrátilých se politických vězňů říše – netrpěl ani nedostatkem prostoru, ani podvýživou, ani jakýmkoli jiným perzekučním opatřením – krom toho, že byl omezen na pohyb. A sami obhájci pana Salma včetně jeho potomků praví, že jeho pohyblivost byla natolik omezena, že by ani nemohl využít případného pohybu mimo zámek. *Orgány státní moci a správy se k panu Salmovi a rodině zachovaly velmi mírně. Ponechaly mu i jeho rodině bydlení na zabaveném zámku, ponechaly mu pětipokojový byt, ponechaly mu tříčlenné služebnictvo v době, kdy vězňové navrátilí se z koncentráků neměli často, kam by hlavu složili. Pan Salm ani jeho rodina netrpěli žádnou podvýživou v době přidělového*

hospodářství a obrovských potravinových obtíží osvobozeného státu! Úvahy o nepatřičnosti domácí internace pana Salma v době let 1945–1946 nenáleží do okruhu seriózní historické rozpravy. Každý, kdo napsal, že pan Salm dožil svůj život v domácím vězení, je práv tomuto konstatování. Dále je též práv **akademickým úvahám** o osudu, který by ho čekal, kdyby přežil toto vyšetřování. Vyšetřování podléhal každý zajištěný Němec, Maďar, zrádce, kolaborant, vlajkař, fašista, gardista, a osoba se Svatováclavskou orlicí podle tehdy platných předpisů státu naplňujících retribuční dekrety 5, 12, 33, 100, 108, vyhlášku o národní cti apod. – tedy nejen osoba provinivší se podle dekretu 16. Tak to aspoň seznávají historikové podle dochované dokumentace a státního pořádku tehdejší republiky. Právníci často modernizují výklad tehdejších poměrů, když aplikují současný pohled dle stávající Listiny práv. Pak jim vychází zúžení vyšetřování pouze na dekret 16. Opak je pravdou. **Tehdy v osvobozeném státě ČSR od agresora III. říše vládly revoluční poměry – a toto právě zaznamenávají převážně historikové, a od toho zhusta abstrahují právníci.** *Z hlediska revolučních pořádků a obecné aplikace dekretů se na každého zajištěného dle zajištěné dokumentace a vyšetření pohlíželo jako na podezřelého, jako na potenciálního nepřítele republiky, jako na potencionálního zrádce ČSR!* To je historický fakt, který prostě nelze pomíjet! *Je známo, že až do května 1947 měly pracovat tři typy vyšetřovacích komisí – trestně nalézací podle dekretu 16, bezpečnostní podle dekretů 5, 12, 100, 108 – a komise očistné podle vyhlášky o národní cti a dalších předpisů o Kuratoriu a organizacích protektorátu.* Pan Salm v případě přežití by jako Němec, který byl členem nacistů, podporoval Winterhilfe, ze svých podniků neodstranil Němce a jejich činnost trpěl, nepochybně podléhal i dalšímu některému vyšetřování těchto komisí. Nakonec o tomto vyšetřování svědčí i dvě citované zprávy této stati. Ostatně, akademické úvahy o dalším osudu pana Salma nenáleží do okruhu pozitivistické historické vědy, nýbrž do okruhu filosofie dějin, případně podle univ. prof. Mojmíra Povolného, do okruhu disciplíny nazývané „alternativní historie“.

Podle mého skromného názoru nikdo by neměl být stíhán za vyjádření akademických úvah či tvrzení o osudech historických osob po jejich smrti. A pan Hugo Salm, dle mne Němec a souběžec III. říše, podle mého názoru takovou historickou osobou byl a zůstává. Pan Salm věren čs. republice podle vyšetřovatelů nezůstal – opakem věrnosti ČSR je pak zrada ČSR.

Poznámky:

¹ Jaroš J., Bund Deutscher Osten (Zločinecký nacistický svaz a Blanensko), Sborník Muzea Blanska 2001, s. 56–59, kapitola „Nacista Augustin, Salmův ředitel závodu, člen BDO“.

² Op. Cit. str. 59. – Rozsudek MLS Brno 9. listopadu 1945, Isp 192/45, Nár. archiv Praha, fond Ministerstva spravedlnosti.

K celému případu Hugo Salma srovnej též mou studii „Závažné omyly a nepravdy příběhu rodiny Huga Salm-Reifferscheidta“ (Polemika se studií Dity Jelínkové, Securitas imperii 18, 01/2011, str. 42–68. Ústav pro zkoumání dějin totalitních režimů v Praze.) Separát www.ceskenarodnilisty.cz. Vydalo Křesťanskosociální hnutí ve spolupráci s Nezávislou skupinou Věrní zůstaneme, Kruhem občanů ČR vyhnaných v r. 1938 z pohraničí, a Českým nár. sdružením jako svou 377. publikaci určenou pro vnitřní potřeby českých národních organizací. Praha, srpen 2011.